

YGS-LYS

YÖNETİCİ-ÖĞRETMEN

DİKKAT!

Bu kılavuzda yer alan bilgiler yasama, yürütme ve yargı organlarınca alınması muhtemel kararlar doğrultusunda değişebileceğinden ve bu değişikliklerin ÖSYM tarafından nasıl uygulanacağını görülebilmesi açısından ÖSYM' nin internet sitesinin sınav süreci boyunca takip edilmesi yararınıza olacaktır.

SINAV ÖNCESİ

Öğrencinin kendisini tanınmasına yönelik yapılacak çalışmalar

Öğrenciler, sınav sürecinde doğru tercihler yaparak kendilerine uygun mesleğe yönelebilmeleri için ihtiyaç duydukları bilgi ve değerlendirmelerle desteklenmelidirler. Öğrencinin kendisini tanınmasına; ilgi, yetenek ve değerlerinin ortaya çıkarılmasına yönelik olarak okul rehberlik servisleri ile beraber çalışarak (ilgi, yetenek envanterleri, tutum ölçekleri, sınıf rehberlik programı etkinlikleri, vb.) yapılan çalışmaların sonuçları da öğrenciler ve velileri ile paylaşarak yol gösterici olunmalıdır. Çevrenin ve okulun sınav sürecinde öğrenciye sunabileceği imkânlar (sınava hazırlık kursları, tercih danışmanlığı vb.) öğrenci ve veli ile paylaşılmalıdır.

Mesleklerin tanıtımına yönelik yapılacak çalışmalar

Öğrencilerin mesleklerin gerektirdiği beceri ve yeterlilikler, mesleklerin çalışma alanları ve koşulları, iş olanakları, sosyal statüsü, ekonomik kazancı, meslekte ilerleme olanaklarının olup olmadığı ve buna benzer bilgileri edinmeleri sağlanmalıdır. Bunun için İŞKUR, meslek kuruluşları, meslek çalışanları, üniversiteler vb. ile işbirliği yapılmalıdır. Meslek tanıtım günleri düzenlenmesi, okulun eski mezunlarından yararlanılması, üniversite ve işyeri ziyaretleri gibi geniş katılımlı çalışmalar ile de bu süreç desteklenebilir.

Sınav sisteminin tanıtım süreci

Öğrencilerin YGS/LYS hakkında bilgi edinmeleri sağlanmalıdır. Farklı okul türleri sınav süreci ve yerleştirme işlemlerinde farklı işlemlere tabi tutulduklarından dolayı öğrencilere okudukları okul türünün ÖSYS'deki pozisyonu net bir şekilde aktarılmalıdır. Bu farklılıklardan dolayı öğrencilerin sağladıkları avantajlar (Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (MTAL) öğrencilerinin Sınavsız Geçiş Kontenjanı hakları, ek puan vb.) ve varsa yaşayacakları dezavantajlar (MTAL dışındaki okul türlerinin Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumuz Mezunu (MTOK) kontenjanı olmaması vb.) onlara sınav sürecinden çok daha önce aktarılmalıdır.

Alan/Dal seçimine yönelik yapılacak çalışmalar

Alan/dal seçiminin, meslek seçimi için atılan en önemli adımlardan biri olduğu; öğrenci ve velilere yönelik yapılan çalışmalarda vurgulanmalıdır. Bu seçim öncesinde öğrencilere 9. sınıfın başından itibaren alan ve dalların içerikleri, hangi dersleri alacakları, hangi becerileri gerektirdiği, staj olanakları, yükseköğretim ve iş olanakları hakkında detaylı bilgi verilmelidir. Öğrenci, hedefi ve akademik başarısı doğrultusunda alan/dal seçimi yapması gerektiğini bilmelidir. Rehberlik servisi, branş öğretmenleri (MTAL' de bölüm/alan şefleri ve meslek dersi öğretmenleri) ve ilgili müdür yardımcıları bu çalışmaları uyumlu bir şekilde planlamalı ve uygulamalıdır.

SINAV SÜRECİ

YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN ÖĞRENCİLERİ BİLGİLENDİRMESİ

Bu dönemde 12. Sınıf öğrencilerine ÖSYS ile ilgili daha somut bilgilendirmeler yapılmalıdır.

Artık ÖSYS ile ilgili işlemler gerçekleştirileceğinden dolayı öğrencilerin edinecekleri bilgiler bundan sonra tamamen sisteme ve öğrencilerin hedeflerine dönük olmalıdır. Öncelikle yapılacak olan sınav başvurusu işlemlerinde ve sonrasında:

1. Her şeyden ve herkesten önce öğrencileri bilgilendirecek olan öğretmenlerin ÖSYS Kılavuzunu inceleyerek sistem hakkında bilgi sahibi olmaları,
2. Yükseköğrenim hedefi olan bütün öğrencilerin sınava başvurularının sağlanması,
3. Başvuru sürecinde öğrencilerin, hedefleri doğrultusunda ve sistemin kendileri ile ilgili işleyişi hakkında net bilgilere sahip olmalarının sağlanması (engelli öğrenciler, özel yetenek sınavı ile ilgilenen öğrenciler, üstün yetenekliler, sporcular, Sınavsız Geçiş Kontenjanından yararlanacak öğrenciler, muhtemel okul birincileri, askeri okullarla ilgilenen öğrenciler vb.),
4. Branş öğretmenlerinin, derslerde alanlarıyla ilgili YGS ve LYS soruları, konuları hakkında olabildiğince pratik yapmaları (Örneğin; bir matematik öğretmeni trigonometri konusunu işlerken LYS' de öğrencilerine o konuya ilişkin daha önce sorulmuş sorular üzerinden yönlendirmede bulunabilir.),
5. Bütün bu çalışmalar esnasında gerekli koordinasyonun sağlanması (Okul Yönetimi, Rehberlik Servisleri, öğretmenler, veliler vb.),
6. Bu çalışmalar hakkında velilerin de bilgilendirilerek gerek kendilerinin yaşadıkları, gerekse çocuklarına yükledikleri kaygının mümkün olduğunca giderilmeye çalışılması, sürecin öğrenci, okul ve veli açısından sağlıklı yürümesi, bakımından büyük önem taşımaktadır.

YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- ❖ Veliler sınav sistemi hakkında bilgilendirilmelidir.
- ❖ Önceki yıllara oranla son sınıfta öğrencilerde gözlemlenen psikolojik değişimlerin yoğunluğu dikkat çekici düzeyde olabilir. Çalışmalarınız planlanırken bu durum göz ardı edilmemelidir. Kaygı vb. sorun yaşayan öğrenciler rehberlik servisine yönlendirilmelidir.
- ❖ Son yıl sınav yılı diye öğrencilerin okuldan kopmalarına izin verilmemelidir. Çünkü öğrenciler sınavda 12. Sınıf müfredatından da sorumludurlar.
- ❖ Özellikle son sınıf öğrenci velileri okula çekilerek (daha sık toplantılar yapılarak) yapılacak çalışmalarda veli desteği sağlanmalıdır.
- ❖ Öğrenci istekleri ile öğretmen beklentileri arasındaki denge kurulmalıdır.
- ❖ Sınavın okul süreci üzerinde baskı unsuru oluşturulmaması sağlanmaya çalışılmalı. Sınavın okulun işleyişini (öğrencilerin okula devamları, derslerin işlenişinin farklılaşmasını istemeleri, vb.) egemenliği altına almasına izin verilmemelidir.

TERCİHLER VE YERLEŞTİRME

- Öğrencinin tercih yapıp yapmayacağı konusunda oluşabilecek tereddütlerinin giderilmesinde çok önemli bir role sahip olduğunuzu,
- Tercih noktasında öğrencinin sınav başarısının yanı sıra ilgi ve yeteneğinin de belirleyici olduğunu,
- Tercih yapacak öğrencilerin yükseköğretim programlarına ilişkin olarak aydınlatılmalarında özellikle o alana ilişkin birikimlerinizin kullanılmasının gerektiğini,
- Öğrencinin var olan tercih seçeneklerinden hangisini, nasıl kullanacağı konusunda öğrenciye ve geleceğe yönelik öngörülerde bulunabilmenizın önemini,
- Tercih belirleyicilerinden biri olan veliler için de yukarıdaki durumların geçerli olduğunu göz önünde tutmanız gerektiğini,
- Özel durumu olan öğrencilerin durumlarına ilişkin mağduriyet yaşamamaları için onlara yönelik olan bilgilendirmenin yeterli bir şekilde yapılmasının önemini,

UNUTMAYINIZ!